

UCHWAŁA NR XIII/97/2019
RADY POWIATU W KAMIENIU POMORSKIM
z dnia 20 grudnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Kamieńskiego na lata 2020 – 2025.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 poz. 511, poz. 1815) oraz art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390; z 2019 r. poz. 730),

Rada Powiatu w Kamieniu Pomorskim uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Kamieńskiego na lata 2020 - 2025”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Kamieniu Pomorskim.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XXIV/155/2017 Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim z dnia 19 czerwca 2017 roku w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Kamieńskiego na lata 2017 -2021.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu

Sebastian Mamzer

Sebastian Mamzer

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XIII/97/2019
RADY POWIATU W KAMIENIU POMORSKIM
z dnia 20 grudnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Kamieńskiego na lata 2020 - 2025.

Obowiązek opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wynika z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390). W dniach 26 - 27 września 2017 r. Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki Wydział Spraw Społecznych w trakcie przeprowadzonej kontroli pouczył jednostkę o konieczności aktualizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Kamieńskiego na lata 2017 - 2021 przyjętego Uchwałą Nr XXIV/155/2017 Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim z dnia 19 czerwca 2017 r. W ww. Programie nie ujęto m.in. działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.

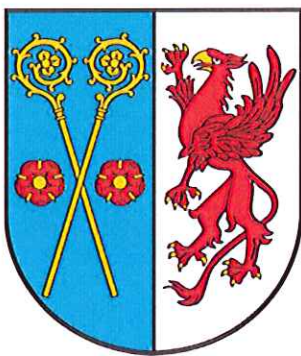
W ww. Programie nie ujęto także sposobu realizacji zadań w nim zawartych.

Biorąc pod uwagę powyższe Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim przedłożył projekt opracowanego Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Kamieńskiego na lata 2020 - 2025, który usprawni działanie jednostek w procesie przeciwdziałania przemocy na terenie powiatu.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

h

Załącznik
do Uchwały Nr XIII/97/2019
Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim
z dnia 20 grudnia 2019 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W
RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE DLA POWIATU
KAMIEŃSKIEGO NA LATA 2020 - 2025**

SPIS TREŚCI

Rozdział 1. Charakterystyka zjawiska przemocy		3
1.1	Pojęcie przemocy	3
1.2	Rodzaje przemocy	4
1.3	Cykle przemocy	5
Rozdział 2. Prawo wobec przemocy w rodzinie		6
2.1	Dokumenty międzynarodowe	6
2.2	Przemoc w świetle polskiego prawa	7
Rozdział 3. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiatu Kamieńskiego		8
Rozdział 4. Wdrażanie Programu		15
4.1	Zadania	15
4.2	Cele Programu	16
4.3	Adresaci Programu	19
4.4	Realizatorzy Programu	19
4.5	Czas realizacji Programu	19
4.6	Monitorowanie Programu	19
4.7	Źródła finansowania Programu	20

Rozdział 1. Charakterystyka zjawiska przemocy

1.1. Pojęcie przemocy

Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczającej poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszenie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

Przemoc jest jednorazowym lub powtarzającym się celowym działaniem bądź zaniechaniem, które narusza prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażając te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia. Przemoc narusza wolność, godność, nietykalność cielesną, powoduje szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, a także wywołuje cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Dom rodzinny, spostrzegamy jako środowisko miłości i opieki, bezpieczne i ciepłe miejsce domowego ogniska, schronienie przed całym złem zewnętrznego świata. Jednak dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru i cierpienia, zagrożenia i poniżenia, lęku i rozpacz. Przemoc w rodzinie, to każde zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie, zaniechanie, podejmowane w rodzinie przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym. Najczęściej taka forma jest skrzętnie ukrywana. Zdarza się w każdej rodzinie, niezależnie od statusu ekonomicznego czy poziomu wykształcenia. Ofiarą może stać się zarówno żona, jak i mąż, osoby nieletnie, starsze czy niepełnosprawne. Niepokojącym zjawiskiem jest to, że sprawca przemocy w rodzinie jest często poza podejrzeniem: nie jest uzależniony od alkoholu czy narkotyków, bardzo często jest osobą powszechnie szanowaną.

W poszukiwanie skutecznych form przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomagania jej ofiarom angażuje się wielu profesjonalistów i wolontariuszy, organizacji pozarządowych i specjalistycznych instytucji. Nie jest to łatwe zadanie bowiem, środowisko rodzinne jest i powinno być skutecznie chronione przed ingerencjami zewnętrznymi. Zajmowanie się przemocą domową wymaga zarówno wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym, jak i szczególnej troski i rozwagi w trakcie interwencji.

1.2. Rodzaje przemocy

1. **Przemoc fizyczna** – bicie, znęcanie się, głodzenie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użycia w celu zadania bólu;
2. **Przemoc psychiczna** – kontrola psychiczna nad ofiarą, niszczenie lub grożenie niszczenia rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie osobie że jest do niczego;
3. **Przemoc ekonomiczna** – utrzymywanie osoby w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie pracy zawodowej, brak dostatecznej ilości środków na prowadzenie gospodarstwa domowego;
4. **Przemoc seksualna** – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddawanie się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie;
5. **Zaniedbywanie** – może być np. w stosunku do osób niepełnosprawnych w rodzinie, często także rodzice taką formę stosują wobec swoich dzieci, w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego osobą, rozwojem, sytuacją życiową, a także stanem zdrowia.

W przypadku przemocy w rodzinie rozróżniamy także przemoc ze względu na siłę natężenia zjawiska:

1. **Przemoc gorąca** - u podstaw gorącej przemocy znajdujemy furię czyli dynamiczne i naładowane gniewem zjawisko pęknięcia tamy emocjonalnej, uruchamiające agresywne zachowanie. Furia jest wybuchem skumulowanych i niemożliwych do powstrzymania uczuć złości lub wściekłości. Jest to nie tylko groźne, ale również fascynujące i wstydlive doznanie. Niektórzy uważają, że doświadczanie furii uruchamiającej akt przemocy miewa charakter ekstatyczny i że sprawcy "upajają się" stanem zmienionej świadomości, który temu towarzyszy. Furia najczęściej rozładowuje się w aktach bezpośredniej agresji fizycznej i psychicznej. Towarzyszy jej pragnienie wywołania cierpienia i spowodowania jakichś szkód.
2. **Przemoc chłodna** - pozbawiona gwałtownych emocji i wybuchów agresji. Wydaje się znacznie spokojniejsza, choć czasem jest to spokój pozorny, skrywający silne emocje, ale skutecznie tłumione i kontrolowane.

1.3. Cykle przemocy

1. Faza narastającego napięcia

W fazie pierwszej narasta napięcie i agresywność sprawcy. Każdy drobiazg wywołuje jego irytację, za byle co robi awanturę, zaczyna więcej pić, prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Kobieta stara się opanować sytuację i oddalić zagrożenie. Często pojawiają się u niej różne dolegliwości fizyczne, bóle żołądka i głowy, bezsenność i utrata apetytu. Wpada w apatię lub ogarnia ją silny niepokój. Czasem nie mogąc wytrzymać tego oczekiwania sama prowokuje spięcie, aby wreszcie "mieć to za sobą".

2. Faza gwałtownej przemocy:

Z mało istotnych powodów dochodzi do ataku agresji i rozładowania złości. Kobieta doznaje zranień fizycznych i psychicznych, znajduje się w stanie szoku. Stara się uspokoić sprawcę i ochronić siebie. Odczuwa przerażenie, złość, bezradność i wstyd, traci ochotę do życia.

3. Faza miodowego miesiąca:

Gdy partner wyładował już swą złość i zaczyna sobie zdawać sprawę z tego co zrobił, nagle staje się inną osobą. Stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie i usprawiedliwienie. Przeżywa poczucie winy, okazuje skruchę, przeprosza i obiecuje, że to się już nie powtórzy. Zaczyna okazywać ciepło i miłość. Staje się znowu podobny do mężczyzny, jakiego kobieta pokochała i z jakim się związała. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się jakby nigdy nie było żadnej przemocy. Sprawca i ofiara zachowują się jak świeżo zakochana para. Kobieta zaczyna wierzyć, że partner się zmienił i że przemoc była jedynie wyjątkowym incydentem, który już nigdy się nie powtórzy. Czuje się znowu kochana, spełniają się jej marzenia o miłości i szczęśliwym związku. Ale faza "miodowego miesiąca" przemija i wkrótce rozpoczyna się faza narastania napięcia. Wszystko zaczyna się od nowa. Jednak przemoc w następnym cyklu na ogół jest bardziej gwałtowna i dłuższa. Doświadczenia miodowej fazy demobilizują ofiarę i utrwalają u sprawcy poczucie bezkarności oraz nadzieję, że następnym razem znowu sobie jakoś poradzi i uzyska przebaczenie. Następne fazy miodowe są już krótsze i mniej miodowe.

Rozdział 2. Prawo wobec przemocy w rodzinie

2.1. Dokumenty międzynarodowe:

Najważniejszym dokumentem postulującym poszanowanie ludzkich praw bez względu na rasę i płeć jest Karta Narodów Zjednoczonych z 1945 r. w preambule karty wyrażone zostało zdecydowane dążenie w kierunku przywrócenia wiary w podstawowe prawo człowieka, godność i wartość jednostki, równość praw mężczyzn i kobiet.

Podobne postulaty dotyczące praw i wolności człowieka zawiera Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948 r. Dokument podkreśla między innymi, prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swojej osoby, co więcej nikogo nie wolno torturować, karać lub traktować w sposób okrutny, niehumanitarny i poniżający.

Ochronę dzieci przed przemocą gwarantuje Konwencja o Prawach Dziecka, którą przyjęto przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1989 r. podkreślono w niej, że dziecko do pełnego i harmonijnego rozwoju powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

Przemoc wobec kobiet także znalazła odzwierciedlenie w dokumentach międzynarodowych. Organizacja Narodów Zjednoczonych oraz Unia Europejska podjęły działania w tym zakresie. Jednym z dokumentów potwierdzających ten fakt jest Deklaracja o eliminacji przemocy wobec kobiet z 1993 r. Dokument ten stanowi, iż przemoc wobec kobiet jest pogwałceniem praw i fundamentalnych wolności kobiet. Deklaracja definiuje przemoc jako wszelki akt przemocy związany z faktem przynależności danej osoby do danej płci, którego rezultatem jest, lub może być fizyczna, seksualna lub psychiczna krzywda lub cierpienie kobiet, włącznie z groźbą popełnienia takich czynów, wymuszeniem lub arbitralnym pozbawieniem wolności, bez względu na to czy czyny te dokonywane są w życiu publicznym czy prywatnym.

Kolejnym dokumentem przyjętym na IV Światowej Konferencji Praw Człowieka w sprawie kobiet w Pekinie w 1995r. jest Deklaracja Pekińska i Platforma Działania. Powyższy dokument określa zobowiązania rządów do wzmocnienia pozycji kobiet we wszystkich dziedzinach życia prywatnego, społecznego i politycznego oraz do zapewnienia kobietom i dziewczętom pełnego korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności. W obszarze przemocy wobec kobiet cele strategiczne stanowią,

iż należy podjąć kompleksowe działania na rzecz eliminacji przemocy wobec kobiet, analizować przyczyny i skutki przemocy oraz skuteczność metod prewencyjnych.

Ważnym dokumentem z inicjatywą na rzecz przeciwdziałania przemocy jest także Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 1950 r., która gwarantuje każdemu prawo do życia, zdrowia i wolności. Zakazuje tortur i poniżającego zachowania.

W ramach Unii Europejskiej zobowiązania wynikające z międzynarodowych aktów prawnych dotyczących ochrony ofiar przemocy w rodzinie wpisują się w treść programów dotyczących bezpieczeństwa publicznego. W reakcji na rosnące zaniepokojenie związane z przemocą wobec dzieci, młodzieży i kobiet powstał program Daphne. W ramach Daphne finansowano działania mające na celu wsparcie organizacji pozarządowych oraz organizacji wolontariuszy aktywnych na tym polu. Od 1997 do 2006 roku inicjatywy i programy Daphne sfinansowały dotychczas około 460 projektów na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy.

2.2. Przemoc w świetle polskiego prawa.

Najważniejszym dokumentem w ustawodawstwie polskim jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. Rozdział „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela”, która reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne. Konstytucja przyznaje każdemu prawo żądania od organów szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Kolejnym istotnym dokumentem jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Definiuje ona pojęcie przemocy, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec sprawców.

Dość istotna jest także ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, która określa kompetencje jednostek i pracowników pomocy społecznej, których zadaniem jest udzielanie wszelkiej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej.

Rozdział 3. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie powiatu kamieńskiego

Przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym, a rozmaite sposoby wyjaśnienia przyczyn przemocy podkreślają różnorodność czynników uwikłanych w występowanie przemocy domowej. Praktyka i wiedza wskazują, że przemoc występuje zarówno w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym, jak i wolnym od niego. Większość osób nadużywających alkoholu, które pod jego wpływem stają się agresywne wobec członków własnej rodziny, przyznaje się do stosowania przemocy również na trzeźwo.

Skala przemocy domowej, jej zasięg oraz problemy społeczne decydują o tym, jaki powinien być system przeciwdziałania przemocy.

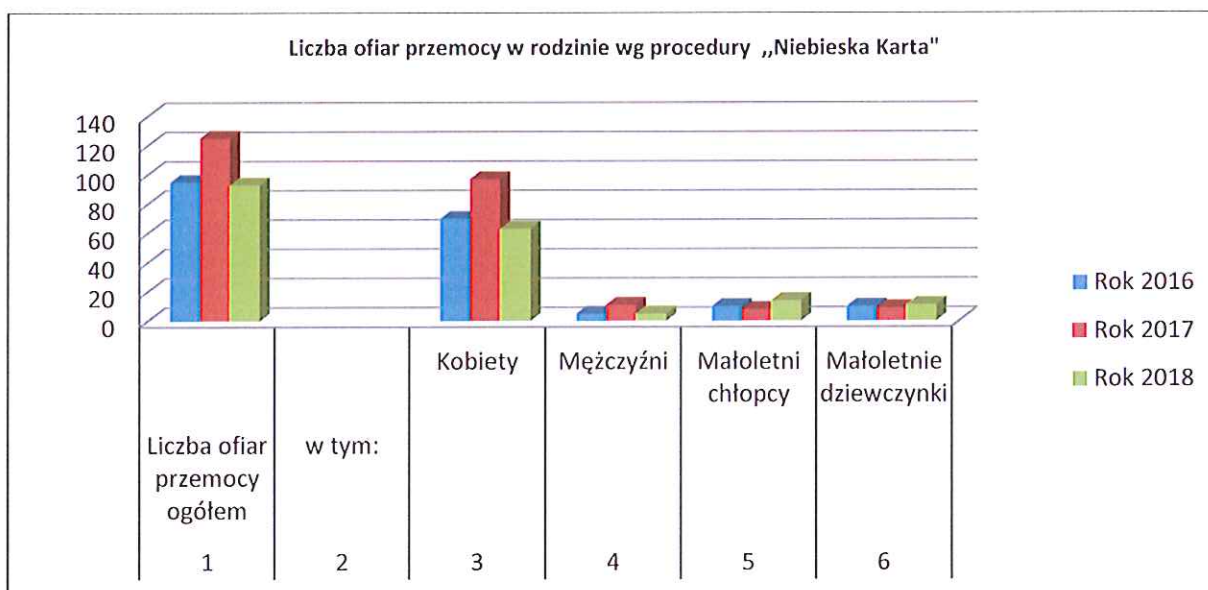
Do zdiagnozowania problemu przemocy w powiecie kamieńskim posłużyły dane statystyczne z ostatnich lat, zebrane od podmiotów podejmujących w powiecie działania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in.: z Komendy Powiatowej Policji w Kamieniu Pomorskim oraz z zespołów interdyscyplinarnych działających na terenie powiatu kamieńskiego.

Tabela 1. Liczba ofiar przemocy w rodzinie wg procedury „Niebieska Karta”

Lp.	Liczba ofiar przemocy w rodzinie wg procedury „Niebieska Karta”	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
1	Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą	95	125	93
2	w tym:			
3	Kobiety	70	97	63
4	Mężczyźni	5	11	5
5	Małoletni chłopcy	10	8	14
6	Małoletnie dziewczynki	10	9	11

Źródło: Dane statystyczne z KPP w Kamieniu Pomorskim Wydział Prewencji Kryminalnej

Wykres nr 1. Liczba ofiar przemocy w rodzinie wg procedury „Niebieska Karta”

Źródło: Opracowanie własne Starszego Specjalisty Pracy z Rodziną PCPR Kamień Pomorski z otrzymanych danych statystycznych z KPP w Kamieniu Pomorskim z Wydziału Prewencji Kryminalnej

Jak pokazuje powyższy wykres najwięcej ofiar przypada na rok 2017. Największą grupą ofiar na przełomie trzech lat stanowią kobiety. Przemoc wobec kobiet jest jedną z najbardziej powszechnych i najtrudniejszych do wykorzenienia form łamania praw człowieka na świecie. *Przemoc wobec kobiet ma miejsce wszędzie: w domu, w pracy, w szkołach, na ulicy, w transporcie publicznym i w internecie. Kobiety w głównej mierze są zagrożone przemocą, a to wpływa negatywnie na ich ogólne samopoczucie i uniemożliwia im pełne uczestniczenie w życiu społecznym.*

Tabela 2. Liczba przeprowadzonych interwencji

Lp.	Liczba przeprowadzonych interwencji	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
1	Interwencje domowe ogółem	616	294	232
2	w tym dotyczące przemocy w rodzinie, gdzie wypełniono Niebieskie Karty	95	81	61

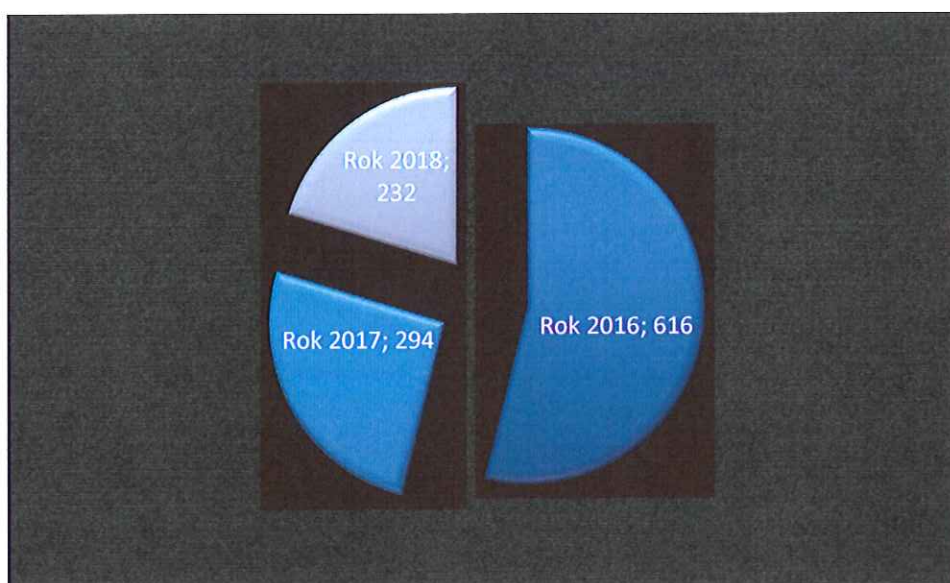
Źródło: Dane statystyczne z KPP w Kamieniu Pomorskim Wydział Prewencji Kryminalnej

Na przełomie badanych lat widać, że w 2016 roku Policja podczas przeprowadzonych interwencji wypełniła najwięcej Niebieskich Kart. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się właśnie w oparciu o procedurę

„Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Procedury „Niebieskie karty” stanowią reakcję na zaistnienie zjawiska przemocy w rodzinie i służą ochronie jej ofiar przed wtórną wiktymizacją, pozwalają zaobserwować pewne zmiany pojawiające się w tym obszarze w odniesieniu do analogicznego okresu.

Wykres nr 2. Liczba interwencji domowych

Źródło: Opracowanie własne Starszego Specjalisty Pracy z Rodziną PCPR Kamień Pomorski z otrzymanych danych statystycznych z KPP w Kamieniu Pomorskim z Wydziału Prewencji Kryminalnej

Zgromadzone dane pozwalają zaobserwować, że liczba interwencji domowych w stosunku do lat ubiegłych znacznie zmniejszyła się.

Tabela 3. Liczba skierowanych przez policjantów informacji o ujawnionych przypadkach przemocy do różnego rodzaju instytucji i organizacji rok 2016

Lp.	Liczba skierowanych przez policjantów informacji o ujawnionych przypadkach przemocy do różnego rodzaju instytucji i organizacji	Rok 2016
1	Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	83
2	Ośrodki pomocy społecznej, placówki służby zdrowia, placówki szkolno – wychowawcze, organizacje pozarządowe, powiatowe centrum pomocy rodzinie, inne	29
X	RAZEM	112

Źródło: Dane statystyczne z KPP w Kamieniu Pomorskim Wydział Prewencji Kryminalnej

Tabela 4. Liczba skierowanych przez policjantów informacji o ujawnionych przypadkach przemocy do różnego rodzaju instytucji i organizacji lata 2017 - 2018

Lp.	Liczba skierowanych przez policjantów informacji o ujawnionych przypadkach przemocy do różnego rodzaju instytucji i organizacji	Rok 2017	Rok 2018
1.	ośrodek pomocy społecznej	81	61
2.	gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	Brak danych	Brak danych
3.	placówki służby zdrowia	0	4
4.	placówki szkolno-wychowawcze	16	29
5.	organizacje pozarządowe	Brak danych	Brak danych
6.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	Brak danych	Brak danych
7.	inne	60	85
X	RAZEM	157	179

Źródło: Dane statystyczne z KPP w Kamieniu Pomorskim Wydział Prewencji Kryminalnej

Jak widać w powyżej zamieszczonych tabelach Policja przekazywała liczne informacje o ujawnionych przypadkach przemocy do różnego rodzaju instytucji i organizacji.

W roku 2016 przewyższała ilość zgłoszeń do gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, natomiast w latach 2017, 2018 liczba skierowań w głównej mierze kierowana była do ośrodków pomocy społecznej.

Na terenie każdej gminy powiatu działa Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którego zasady powołania i funkcjonowania określa ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W skład każdego Zespołu wchodzi specjaliści i do ich kompetencji należy podejmowanie działań na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą domową. Zespoły interdyscyplinarne tworzą ponadto grupy robocze, które powoływane są w celu rozwiązywania problemu przemocy w danej rodzinie. Dobór specjalistów w grupie roboczej jest adekwatny do składu i potrzeb rodziny. To właśnie Zespoły interdyscyplinarne z terenu Powiatu Kamieńskiego udzieliły informacji do poniżej zamieszczonych tabel.

Tabela 5. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty”

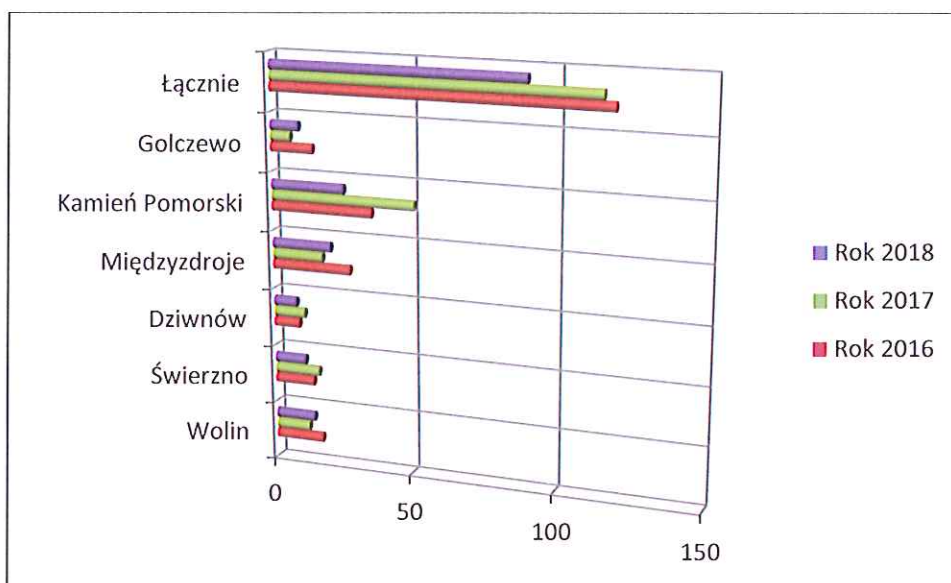
	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Ilość wszczętych procedur	119	115	90
Ilość zainicjowanych procedur przez poszczególne służby, w tym:			
policja	87	82	69
Jednostki pomocy społecznej	28	24	17
GKRPA	1	1	0
Służba zdrowia	0	3	1
Oświata	3	5	3
inne	0	0	0

Źródło: Dane statystyczne z Zespołów Interdyscyplinarnych działających w Powiecie Kamieńskim

Jak obrazuje tabela nr 5 ilość wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” według danych przekazanych przez Zespoły interdyscyplinarne działające na terenie Powiatu Kamieńskiego także zmalała. W roku 2016 było 119 wszczętych procedur, w roku 2017 – 115, a już w roku 2018 – 90. Jak pokazują statystyki największą ilość zainicjowanych procedur dotyczy Policji, a następnie jednostek pomocy społecznej. Specjalista inicjujący procedurę „Niebieskiej Karty” przekazuje osobie wskazanej jako doznająca przemocy w rodzinie - formularz

„Niebieska Karta – B”, który zawiera szereg informacji przydatnych pokrzywdzonej/pokrzywdzonemu, w szczególności dotyczących przysługujących praw oraz miejsca pomocy na danym terenie

Wykres nr 3. Ilość wszczętych procedur w gminach kamieńskich

Źródło: Opracowanie własne Starszego Specjalisty Pracy z Rodziną PCPR Kamień Pomorski z Zespołów Interdyscyplinarnych działających w Powiecie Kamieńskim

Na podstawie analizy danych pozyskanych z poszczególnych gminnych zespołów interdyscyplinarnych działających na terenie Powiatu Kamieńskiego można zaobserwować, że największą ilość wszczętych procedur podaje gmina Kamień Pomorski oraz gmina Międzyzdroje.

Tabela 6. Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”

W tym z powodu:	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Rozstrzygnięcia o braku zasadności	40	48	28
Ustania przemocy w rodzinie	75	70	69

Źródło: Dane statystyczne z Zespołów Interdyscyplinarnych działających w Powiecie Kamieńskim

Podstawę prawną do zakończenia procedury Niebieskiej Karty stanowi art. 18 pkt. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorców formularzy „Niebieska Karta”, który mówi, że następuje ono w przypadku: ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. Rozstrzygnięcie o braku zasadności w roku 2016 wynosi 40, w roku 2017 – 48, natomiast w roku 2018 – 28.

Tabela 7. Osoby dotknięte przemocą

	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Kobiety	117	133	102
Mężczyźni	48	58	47
Dzieci	67	49	45

Źródło: Dane statystyczne z Zespołów Interdyscyplinarnych działających w Powiecie Kamieńskim

Jak pokazuje ostatnia tabela z danymi pozyskanymi z zespołów interdyscyplinarnych, osobami dotkniętymi przemocą są przeważnie kobiety. Potwierdza to tabela nr 1 z danymi pozyskanymi z Komendy Powiatowej Policji w Kamieniu Pomorskim. Dzieci także w dużej mierze doznają przemocy domowej. Mężczyźni są grupą, która stanowi najmniejszą grupę ofiar przemocy domowej.

Podsumowując powyższe należy zaznaczyć, że obserwuje się tendencję spadkową przeprowadzonych interwencji domowych. Widać jednocześnie, że jednostki, które zajmują się przemocą domową na terenie Powiatu Kamieńskiego działają interdyscyplinarnie, pracując na rzecz osób dotkniętych przemocą. Trudną kwestią, często podnoszoną przez zespół interdyscyplinarny w realizacji procedury „Niebieskich Kart” jest opór osób

wskazanych w procedurze jako pokrzywdzone do współpracy z członkami zespołu i brak sankcji wobec sprawcy, który nie zgłasza się na wezwania zespołu. Ponadto społeczeństwo nadal ma małą wiedzę na temat samej procedury i roli, jaką w systemie pełni zespół interdyscyplinarny. Często też jest tak, że w rodzinach, w których wszczęto procedurę, przemoc rzeczywiście nie występuje i rodziny odbierają zainteresowanie służb jako rodzaj nachalności czy ingerencji w ich życie osobiste. Działania zespołu i grupy są wówczas utrudnione, rozciągnięte w czasie. Z danych statystycznych przekazanych przez Zespoły Interdyscyplinarne oraz Policję wynika, iż problem przemocy domowej jest obecny w rodzinach zamieszkujących na terenie powiatu, a jego rozmiary pokazują, że wymaga interwencji oraz kompleksowych działań pomocowych.

Rozdział 4. Wdrażanie Programu

4.1. Zadania

Art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 roku poz. 1390) określa zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

4.2. Cele programu

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podniesienie jakości pracy służb zajmujących się zjawiskiem przemocy na terenie powiatu kamieńskiego.

Cele szczegółowe:

Lp.	Cele szczegółowe	Forma realizacji	Sposób realizacji	realizatorzy	Termin realizacji
1	Współpraca instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy	Profilaktyka	Spotkania zespołów Interdyscyplinarnych działających na terenie powiatu kamieńskiego, spotkania pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz Powiatowego centrum Pomocy Rodzinie – wymiana doświadczeń, współpraca z sądami, prokuraturą i policją	Pracownicy lub członkowie wymienionych jednostek	Na bieżąco w okresie trwania programu
2	Podnoszenie kompetencji oraz wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą	Profilaktyka	Organizacja szkoleń, m.in.: warsztaty, szkolenia, grupy wsparcia, superwizja, coaching	Jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym i powiatowym	Na bieżąco w okresie trwania programu
3	Pomoc osobom dotkniętym przemocą w formie poradnictwa specjalistycznego	Profilaktyka, Interwencja	Praca specjalistów w zakresie interwencji, pomocy psychologicznej oraz prawnej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	Na bieżąco w okresie trwania programu, w zależności od potrzeb klientów
4	Diagnoza zjawiska przemocy na terenie powiatu	Edukacja	Zasięgnięcie danych z OPS, Policji, Zespołów Interdyscyplinarnych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	Na bieżąco w okresie trwania programu
5	Dostarczanie	Profilaktyka,	Umieszczanie	Powiatowe Centrum	Na bieżąco

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE DLA POWIATU KAMIEŃSKIEGO NA LATA 2020 - 2025**

	informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie	Interwencja	informacji na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	w zależności od potrzeb klientów; do 15 lipca każdego roku trwania programu
6	Redukcja zachowań agresywnych	Edukacja	Programy Korekcyjno – Edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	W zależności od przyznanej dotacji, min. raz na rok
7	Zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy	Profilaktyka, Edukacja	Umieszczanie informacji na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim, rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych m.in.: ulotki	Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim/ Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne, Placówki Oświatowe/Policja	Na bieżąco w okresie trwania programu
8	Utworzenie telefonu zaufania	Interwencja	Utworzenie telefonu zaufania dostępnego całą dobę na terenie powiatu	Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	Do końca trwania Programu tj. rok 2025

Cele wynikające z zadań własnych powiatu:

Lp.	Zadania własne powiatu	Forma realizacji	Sposób realizacji	realizatorzy	Termin realizacji
1	Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Profilaktyka	Rada Powiatu w drodze uchwały przyjmuje Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim oraz jednostki podległe	Lata 2020- 2025

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE DLA POWIATU KAMIEŃSKIEGO NA LATA 2020 - 2025**

2	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	Profilaktyka, Edukacja	Szkolenia, wykłady, przemówienia, pogadanki, poradnictwo	Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim/ Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne, Placówki Oświatowe/Policja	Przynajmniej raz w roku w okresie trwania programu
3	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia	Interwencja	Obecnie Powiat Kamieński nie dysponuje ośrodkiem wsparcia. W razie konieczności osoby potrzebujące pomocy będą kierowane do innych Ośrodków	Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	Lata 2020- 2025
4	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej	Interwencja	Obecnie Powiat Kamieński nie dysponuje ośrodkiem interwencji kryzysowej. Jeżeli nie zostanie utworzony ośrodek na terenie Powiatu Kamieńskiego, wówczas osoby dotknięte przemocą będą kierowane do innych ośrodków	Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	Do końca trwania Programu tj. rok 2025

4.3. Adresaci Programu

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest w szczególności do:

- osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- osób i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- świadków przemocy w rodzinie.

4.4. Realizatorzy Programu

Realizatorami Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie kamieńskim są:

- a) Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim,
- b) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim
- c) Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne
- d) Komenda Powiatowa Policji w Kamieniu Pomorskim,
- e) placówki oświatowe – jednostki podległe pod Starostwo Powiatowe.

4.5. Czas realizacji programu

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu kamieńskiego realizowany będzie w latach 2020 – 2025.

4.6. Monitorowanie Programu

Wskazane podmioty w zakresie swoich kompetencji zbierają dane statystyczne oraz sporządzają sprawozdania. Monitorowanie i ocena realizacji programu dokonywana jest co najmniej raz w roku.

Program jest dokumentem otwartym, którego uzupełnienie i poszerzenie o nowe cele i zadania jest możliwe w każdym czasie i miejscu o ile okaże się to konieczne i celowe. Jego opracowanie posłużyć ma lepszej – bardziej skutecznej, efektywniejszej i pełniejszej realizacji działań na rzecz osób uwikłanych w przemoc w powiecie kamieńskim.

4.7. Źródła finansowania programu.

Program finansowany będzie ze środków Powiatu Kamieńskiego, Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz środków pozabudżetowych z programów krajowych i unijnych.